

mokřadní zavíječ bahenní (*Ostrinia palustralis*), jehož housenky se živí šťovíky (*Rumex* spp.). Na Černiši je zatím velmi vzácný, avšak z jižních Čech máme k dispozici údaje starší než 20 let. Některé ekologicky velice oportunní a široce polyfágní můry rodů *Xestia*, *Mamestra* s. lat. (*Lacanobia*), *Orthosia* a *Agrotis* jsou v rozkolísaných populacích vždy přítomny jak na mokřadních biotopech, tak v jejich okolí. Náš průzkum ale ukazuje, že mokřadní populace těchto můr na Černiši jsou méně rozkolísané v průběhu let a jejich početnost je výrazně vyrovnaně nižší než populace těchto druhů v okolní krajině, kterou charakterizují často extrémní výkyvy jejich počtu. Všechny zdejší biotopy zůstávají naštěstí ušetřeny současné devastující invaze netýkavky žláznaté (*Impatiens glandulifera*).

Závěry

V entomologickém přehledu (ve srovnání s klasickými stabilními mokřadními paleorefugií, jako jsou starobylá reliktní rašeliníště) je soustava slatinných mokřadů Vrbenských rybníků s olšinou Černiš dynamickou mozaikou ekosystémů na přechodu mezi paleo- a neorefugií v rámci mikroprostředí cyklické sukcese mokřadních olšin. Tato ekologická situace umožňuje přežívat nejen vysokému počtu druhů hmyzu (920 druhů monitorovaných nočních motýlů), ale i řadě ochranně cenných a jedinečných taxonů v rámci mokřadní biodiverzity. Rozhodující data lze získat jen na základě dlouhodobého monitorovacího projektu v biotopově chráněných územích. V neposlední řadě je lokalita Vrbenských rybníků tradičně proslulá pozoruhodnou ptačí faunou a celé

území patří k významné oblasti ochrany ptactva. Závěrem připomínáme památná slova Jeana Dorsta (1974): „Živočišná a rostlinná společenstva mokřadních oblastí musí být opravdu zachráněna jako celek, mají-li být zachráněny jednotlivé druhy, které je tvoří.“

Článek připisujeme Haně Zikmundové, která s námi sdílí již téměř 30 let technického zabezpečování výzkumu hmyzí fauny různých typů mokřadů v rámci Entomologického ústavu Biologického centra AV ČR, v. v. i. Dlouhodobý výzkum na Černiši probíhá za laskavé podpory instituce Lesy a rybníky Města Českých Budějovic.

Oldřich Nedvěd

Neobvyklé potravní chování u některých brouků

V květnu 2010 jsem měl možnost v rámci monitorování šíření invazního původně asijského sluněčka *Harmonia axyridis* navštívit dva krásné národní parky na Slovensku. Ve městech v nížině je již toto sluněčko běžné, ale ještě početně nedominuje nad původními druhy. Na výše položených planinách (Zádielská, Silická, Muráňská) jsem ho zatím nenalezl. Při této příležitosti jsem zaznamenal několik zajímavostí ze života některých místních druhů brouků.

V Zádielské tiesňavě jsem pozoroval případ zvláštního výběru potravy sluněčkem čtrnáctitečným (*Propylea quatuordecimpunctata*). Na vegetaci kolem cesty a potoka, dokonce na zábradlí můstků posedávalo množství brouků. Vypadalo to, že sem byli zaváni vzdušnými proudy z nížiny a v chladném údolí se ocitli jako v pastí. Mimo jiné tu byla sluněčka druhů: *Tytthaspis sedecimpunctata*, s. sedmítečné

(*Coccinella septempunctata*), *Halyzia sedecimguttata*, s. čtyřskvrnné (*Exochomus quadripustulatus*), *Calvia quatuordecimguttata* a sluněčko dvaadvacetitečné (*Psyllolobora vigintiduopunctata*), ale nejpočetnější bylo sluněčko čtrnáctitečné.

Mnoho druhů sluněček se živí mšicemi, ale výjimečně využívají i jiný zdroj potravy. Na přibřežní vegetaci v údolí mšice nebyly, a tak hladové sluněčko čtrnácti-

tečné napadlo a částečně zkonsumovalo jepici rodu *Cleon* (obr. 1).

O jiném brouku – roháčku kovovém (*Plytycerus caprea*) je známo, že se dospělí jedinci na jaře živí pupeny stromů, ačkoli je to pro mnohé překvapující způsob výživy u dřevozravého brouka (larvy se živí mrtvým dřevem, dospělci jiných roháčů obvykle mízou poraněných stromů). Druh je doposud mírně hojný ve vyšších polohách (400–1 200 m) v zachovalých listnatých lesích. Zaznamenal jsem hromadný výskyt těchto roháčků na Muráňské planině, u Velké lúky, kde byli k zastížení pouze ve vrcholových výhoncích mladých javorů klenů. Jednotliví brouci i pářící se páry byli zalezlí hlavou dolů mezi řapíky rašících listů a mladou, ještě bylinnou větvičkou (obr. 3). Po rozevření byl patrný rozsáhlý požerek na měkkých pletivech (obr. 2).

